

Pan Jakeš a jeho služby Říši

Zpracovali studenti Gymnázia Česká, České Budějovice

S panem Karlem Jakešem, který se narodil 25. října 1923, jsme se potkali, jelikož byl totálně nasazený v Berlíně. Jeho příběh je velmi zajímavý.

„Na dětství vzpomínám opravdu dobře, já jsem se měl dobře a do školy jsem chodil opravdu rád. Chodil jsem do obecní školy ve Chmelné. Tam jsem chodil osm let a měl jsem tam výborného třídního učitele pana Šetiče. Tomu můžu i teď ještě děkovat za to, co mě naučil. Měl jsem o 5 let mladší sestru.“

Už ve svých 19 letech byl odvolán z domova do Berlína, kde byl nucen pracovat pro Říši. Dovedete si to představit? Z poklidné rodné vesničky nedaleko Českých Budějovic, kde měl volnost a klid, se musel během 3 dnů dostavit do Říše do Berlína. Zde byl posléze nucen pracovat pro tamní poštu.

„Když začala válka, bylo mi teprve 16 let. V roce 1942 v sobotu přišel dopis z pracovního úřadu v ČB. Po přečtení jsem zjistil, že v pondělí mám být na pracovním úřadu v ČB. Tam nás bylo nejméně 200. Tam nás vybírali, kdo bude kde pracovat. Mě vybrali k říšské poště do Berlína. V sobotu jsem byl v obchodě a v pondělí na pracovní úřad. Ve středu k večeru jsem vyjžděl do Berlína. To byla teprve příprava. Když jsme přijeli tak tam předměstí a tam na nás už čekali. To byl takový velký plac, kde se scházeli sportovci apod.“

Takto vypadal jeho první den v Berlíně, v zaměstnání. Nebyl to žádný luxus. Ale pan Jakeš obdivoval tamní infrastrukturu (MHD, metro).

„Vystoupili jsme ráno z vlaku v 8:20 v Berlíně. Byli jsme tam 2 skupiny. My jako pošta a ti druzí, nevím pro jakou firmu. Odpoledne nás dovezli do lágru. To bylo 5 stanic dál. Tam jsme se ubytovali po 10 do jedné místnosti s palandami. Ještě stůl. No a tady jsme bydleli. Na obědy se chodilo do kuchyně. Z práce jsme to měli 7 minut na S-bahn (mhd). No pak byl U-bahn, který jezdil na 90% pod zemí. Bylo nás tam opravdu hodně. Hádejte. Velká pošta to byla. Takhle jsem tu byl 3 roky.“

Jakékoliv přestupky (hlavně prodlužování dovolené) se bez diskutování trestalo vězením. Dokonce měl pan Jakeš problémy i s nacistickou tajnou policií - gestapem.

„Byl jsem na dovolené a tu jsem si stále prodlužoval a nemínil odjet zpět. Tak mě dali pod klíč a bylo hotovo, že neumím poslouchat. Když mi trest skončil, tak mě poslali do Prahy do Ruzyně. Tam jsem pobyl tak 14 dnů a dostal jsem dopis, že mám odjet do Berlína. Zase do práce. Protože se to stále opakovalo, tak jsem si užil i věznici v Praze.“

Jeho všední události v Berlíně.

„Naše skupina, bylo nás asi 10, jsme se dostavili na poštovní dvůr, kam zajižďelo během 20 hodin 160 aut za den a noc, která přivážela poštu z různých pošt a míst: Dresden, Kiel, Hamburg. My jsme byli na dvoře, zatím co šofér zacouval k rampě, začal vytahovat pytle. My jsme je podle nápisů ukládali do vozíků, které patřily k určité firmě a městu. Takhle se třídila pošta. Když byl vozík plný, tak se odsunul. To nás bylo tak 10. Odvezli jsme to k jiné skupině, která to poslala tunelem až pod nádraží. Tam byl výtah. U nádraží byla velmi dobře

zorganizovaná skupina, která zase ty vozíky nakládala do vagonů. Někdy to nakládali, někdy vykládali, podle směny. Tam se dělalo 24 hodin denně.“

Na otázku, zda potkávali nějaké vojáky, odpověděl:

„Ne, moc ne. Když jsem jel kamkoliv, tam jsem mohl bez nějakého omezování. To nebylo. Došel jsem si na oběd. To byl eintopf. Ten byl vždy stejný s jinou chutí. To se nedalo ani jíst. A ten kdo neměl rodinou podporu, tak na tom velice chudě.“

Němci se i přesto všechno k němu chovali normálně. Pan Jakeš také musel hned zapomenout na vyvařování od maminky a babičky. Německý „Eintopf“ byl totiž skoro nepoživatelný a to byl jediné jídlo.

„Když jsem dostal nějaké volno, jel jsem domů. Jenže jsem se zapomněl vracet. Přišla policie, tak do ČB do basy. Přijeli chlápek a policista z Berlína. Tak daleko. Jak já jsem tam byl důležitý. Odvezli a pracoval jsem dál. No, trochu jsem simuloval, že mě bolí nohy a že nemůžu chodit. Přišel jsem na ošetřovnu, tam nás ošetřili. Jak asi - špatně. Táta napsal, že mě potřebuje na žně, tak jsem dostal nahodile volno, a jel. Jenže jsem zapomněl, že mám jet zpátky, jako vždy. Tak jsem tu pobyl 2 měsíce, až mě našli. Já byl z domova třeba u sousedů, příbuzných. Když mě našli, tak do basy, napsali do Berlína, že mě už našli. Přijeli si pro mě. A vlakem zpátky. Zapsal jsem se, že jsem zpátky. Vydržel jsem tam tak ¼ roku. A zase znovu a dokola.“

Jeho příběhy, když se vyhýbal službě, jsou opravdu neuvěřitelné. V Berlíně zažil i bombardování.

„Zažil jsem bombardování, třeba dvakrát za týden. Zahoukali nálet v 11 hodin, tak všichni obléknout, zhasli světla a rychle do krytu. Tam jsme byli 2 hodiny. Ve 2 hodiny ráno zase znovu. Celkem 262 náletů jsem si prožil. 20. dubna začal boj o Berlín. To měl Hitler narozeniny. 400 děl zahájilo palbu a ve 4:15 zhasla světla a vypla voda. Byli jsme schováni ve sklepě.“

Měl to opravdu těžké. Takřka každý den mu šlo o život. Z jeho vyprávění to vypadá, že nálety byly na denním pořádku.

„Bez světla bez vody bez jídla ve sklepě. Čekali jsme, že to spadne na nás. Měli jsme štěstí. 24. dubna jsme šli dva pro vodu. Byli jsme hladoví a žízniví. Tak jsme šli pěkně v řadě ven na ulici, tam jsme si napumpovali.“

Je to odvážný muž. Musel se vypravit ven a dojít si pro vodu.

„Našli nás ve škole. Křičeli na nás, co jsme zač. My jsme Češi, my chceme domů. Tak nám slíbili, že nás zítra vyvedou na silnici do Drážďan. Šli s námi ¼ hodiny cesty a my jsme pokračovali.“

Byl zachráněn sovětským majorem a podplukovníkem.

„Hitlera jsem nikdy neviděl. Bylo ohlášeno, že bude mít vůdce proslov. Tak jsem se jel podívat k říšskému kancléřství. Nikdy se do okna neukázal. Byl pouze slyšet.“

Hitlera tak nikdy neviděl. Byl asi opatrný.

„Museli jsme se zastavit v Dresdenu a 5 dní jsme tam bydleli. Sami jsme si vařili, já ale nevařil. Kamarádi udělali oběd. Pak jsme přišli až k hranicím. Vždycky jsme někdy přespali. Jeden z nás uměl výborně německy tak se byl zeptat u domu, jestli bychom mohli přespát. Oni odešli z domu a my spali v manželské posteli. Oni na gauči.“

Cesta domů.

„Bylo 23. května 1945, v 19 hodin jsem přišel domu. No, to byla oslava. Oni o mně skoro půl roku nevěděli. Velké přivítání. Byla tam zlá žena, že s ní měli všichni problémy. Když jsem ji potkal, tak ona si mě dovolila zeptat: Tak co, už jsi se vrátil? A já: Vrátil! Když jsem zašel za kamarády do četnické stanice, tak mi ukázali knihu, kde bylo napsáno, kdo mě udal. Byla to ta jedovatá žena. A její muž byl opravdu hodný pán, starosta obce.“

Konečně doma.

„Když jsme byli zavřený v protektorátu, tak jsme museli chodit do práce sekat borky. Tak to byla velká kopice, a sekejte. 7x7 brikety. Tady je sekyrka a špalek a z toho takové cihličky. Ve vězení nezhálel. Byl držen a udán vlastními lidmi.“

A toto jsou asi ty nejdůležitější okamžiky v životě pana Jakeše, takže mu moc děkujeme za čas.